

Guinovart, poètic i polític

Les exposicions de l'Any Guinovart són una mirada a l'expressió plàstica de l'artista, que sabé ajudar les noves generacions i restar amatent a la construcció d'un país, sense traïr ni un mil·límetre la seva pintura

per Pilar Parcerisas

Un dels deutes amb els artistes de la segona avantguarda catalana se saldará enguany amb l'Any Guinovart, al cap de deu anys de la seva mort, amb múltiples exposicions arreu del país. Pintor estimat i admirat, el *Guino*, com tothom el coneix familiarment en el món de l'art, és recordat pel seu gran humanisme, la seva generositat i per la seva energia vital feta obra plàstica.

Artista d'una gran mal·leabilitat, captava l'essència de l'època, tant l'artística, la política com la social, i sabia expressar-la plàsticament com ningú. D'aquí que la seva porositat envers el context prengués dimensions històriques, amb gran influència del temps que visqué refugiat amb la família a Agramunt durant la Guerra Civil. La terra, el blat, el rostoll, la sequera d'estiu, el món agrícola i ramader, els camins de terra, el cel estelat de nit, una lliçó de paisatge des de la cultura material, un refugi poètic al marge de les sirenes de l'altre refugi, el de les bombes. Aquest món marcarà el relat material de la seva pintura i escultura al llarg de tota la seva trajectòria, avui present a l'Espai Guinovart d'Agramunt.

L'informalisme. És en l'informalisme que Guinovart desvela aquest univers material, en què inicia un procés de recerca infinit fins als seus darrers dies. La matèria, el pigment de color, la fusta cremada, la incorporació de l'objecte, la grafia, la paraula, la palla, les closques d'ou, el pot de pintura... tot en Guinovart ens parla d'un univers material proper a l'home. En la pintura, l'escultura, la instal·lació,

l'artista s'ha mostrat crític, rebel amb la realitat que l'envolta i ha estat un dels pocs artistes fidels al pensament de les esquerres, que ha entès l'art com a treball. La seva mà, el seu pinzell, era energia plàstica pura, un art crític carregat de lirisme i humanitat, com mostren els seus cartells, sempre a punt per a la reivindicació social, cultural i per combatre l'espessa dictadura franquista. La seva obra no és fruit d'una posició intel·lectual, sinó vital, que neix de la complicitat amb la vida i la base social, de la qual l'obra d'art es fa portaveu. La materialitat de l'obra de Guinovart arriba a la seva màxima expansió quan ocupa l'espai, quan esdevé instal·lació, quan connecta amb cultures materials, com ara l'africana, i la seva obra pren l'exotisme de les terres crues. No oblidarem mai aquella instal·lació de

fang que va fer l'any 1981 a la capella de l'antic hospital de la Santa Creu. O aquella altra experiència escultòrica a la Fundació Joan Miró, amb el fibrociment, popularment conegut com a *uralita*, avui, material prohibit.

Obra activista i sempre poètica. L'obra de Guinovart, sigui més o menys activista, sempre és poètica. I és mitjançant aquest component poètic que esdevé una obra política. Si hi ha una poesia comparable a la pintura de Josep Guinovart, aquesta és la de Joan Salvat Papasseit, poeta al qual admirava i que esmentava sovint. Tots dos coincideixen en un lirisme enfilat al capdamunt de l'escala de la vida.

Guinovart va ser un artista que va sentir-se al llindar de la poesia i de la música. Els quadres que dedicà al jazz, al *blues*,

Guinovart en bicicleta.